

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання української мови

Освітня програма: **“Українська мова і література”
Перший (бакалаврський рівень)**

Спеціальність: **035 Філологія
035.01 Українська мова та література**

Галузь знань: **03 Гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	“Методика викладання української мови”
Викладач	кандидат філологічних наук, доцент Грещук Валентина Василівна
Контактний телефон викладача	050-687-93-63
E-mail викладача	zavershok@gmail.com
Формат дисципліни	денна
Обсяг дисципліни	90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення основних аспектів щодо підготовки лекційних, практичних занять із мовознавчих дисциплін.
2. Анотація до курсу	
<p>Методика навчання мови – наука, що досліджує і визначає зміст, форми організації, технологію проведення уроків, застосування методів, прийомів і засобів навчання мови в різних закладах освіти. Методика забезпечує реалізацію принципів навчання в умовах викладання української мови з усім її комплексом складних завдань: розуміння суспільної ролі мови, засвоєння необхідного мінімуму мовних понять, рівнів і закономірностей функціонування мови, реалізації світоглядних функцій рідної мови, оволодіння усіма видами мовленнєвої діяльності, культурою усного й писемного мовлення. Методика забезпечує таку систему навчання мови, що відповідає сучасній теорії мовознавства про сутність мови та її суспільні функції, роль мови в історії народу та збереженні його менталітету.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни «Методика викладання української мови» – науково обґрунтувати систему навчання української мови на основі досягнень сучасної методичної науки, педагогічного досвіду учителів-словесників, а також кращих вітчизняних педагогів-методистів минулого; формувати у майбутніх спеціалістів національно свідоме ставлення до української мови як рідної та державної, розуміння її значення як предмета шкільного навчання і засобу засвоєння інших дисциплін.</p> <p>Курс передбачає такі цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготувати майбутніх спеціалістів до педагогічної діяльності в умовах формування сучасної школи, реалізації концепцій мовної освіти в Україні; - збагачувати майбутніх учителів-словесників знаннями у сфері методики української мови, на основі яких вони могли б домагатися свідомого і міцного засвоєння учнями програмового матеріалу з мови, ефективно організовувати навчальну діяльність школярів та формувати їх пізнавальну самостійність; - формувати у студентів професійно-методичні вміння та дослідницькі навички; розвивати уміння здійснювати самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження; - розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до удосконалення своєї професійної підготовки; навчати майбутніх спеціалістів самостійно працювати з науково-методичною літературою, лінгводидактичним матеріалом; - стимулювати науково-методичну творчість студентів, навчати співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, прагнути вдосконалювати свою педагогічну освіту та прищеплювати творче ставлення до вчительської праці, застосовувати педагогічні інновації; - виховати у студентів особистісні якості майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі вчителя, прагнення постійно займатися самоосвітою, саморозвитком, самовдосконаленням; 	

- формувати у майбутніх спеціалістів національно свідомого ставлення до української мови як рідної і державної, розуміння її значення.

4. Результати навчання (компетентності)

У процесі опанування дисципліни студенти повинні оволодіти такими **компетентностями**:

- здатністю працювати індивідуально, у парах і в групах;
- здатністю визначати основні завдання на кожному етапі вивчення шкільного курсу української мови, оптимально використовувати можливості рідної мови для освітніх, виховних та розвивальних цілей;
- загальнопрофесійною здатністю майбутнього фахівця реалізувати професійну й особистісну самоосвіту, визначати індивідуальну освітню траєкторію, проектувати професійне зростання;
- визначати основні завдання на кожному етапі вивчення шкільного курсу української мови, оптимально використовувати можливості рідної мови для освітніх, виховних та розвивальних цілей;
- здатністю проектувати новий навчальний зміст та адекватні йому технології й методики навчання, проектувати форми й методи контролю якості освіти, у тому числі із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- здатністю кваліфіковано працювати зі значними обсягами інформації;
- здатністю планувати навчальний матеріал за темами, розділами, на семестр, а також складати плани-конспекти уроків, визначаючи ефективну систему завдань і вправ та прогножуючи пізнавальну діяльність учнів;
- здатністю комплексно використовувати набуті філологічні та методичні знання у практиці викладання української мови;
- здатністю застосовувати різноманітні форми та методи викладання української мови у навчальних закладах, професійні знання в організації виховної діяльності;
- здатністю володіти технологією основних методів і прийомів навчання, оптимально використовувати елементи програмування комп'ютеризації у вивченні мови, наочність і ТЗН;
- здатністю вести позакласну роботу з української мови, вдало поєднуючи систематичні та епізодичні форми.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	035 "Філологія" 035.01 Українська мова і література	3	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Методика навчання української мови як наука і фахова дисципліна 1. Предмет і завдання методики.	лекція, самостійна робота	2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.	2 год 5 год Опрацювати відповідні	3 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>2. Концептуальні засади навчання української мови</p> <p>3. Рідна мова – основа інтелектуального і духовного розвитку особистості</p> <p>4. Лінгвістичні основи навчання української мови</p> <p>5. Основні аспекти навчання української мови</p> <p>6. Комунікативне спрямування у навчанні української мови</p> <p>7. Закономірності навчання української мови</p> <p>8. Психологічні та дидактичні основи навчання української мови</p> <p>9. Міжпредметні зв'язки та інтегроване навчання</p>			<p>наукові джерела. Проаналізувати основні аспекти навчання української мови і довести важливість комунікативного аспекту у змісті чинної програми з української мови.</p>		
<p>Тема 2.</p> <p>Зміст і організація навчання української мови в освітніх закладах</p> <p>1. Зміст і принципи побудови курсу «Українська мова»</p> <p>2. Основні етапи вивчення української мови</p> <p>3. Варіантність структури і змісту курсу «Українська мова» в 5-9 і в 10-11 класах</p> <p>4. Поглиблений курс української мови</p> <p>5. Принципи побудови шкільних підручників</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.</p>	<p>2 год</p> <p>5 год</p> <p>Опрацювати відповідні наукові джерела. Проаналізувати чинні програми з української мови для 5-9 класів.</p>	<p>5 балів</p> <p>3 бали</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 3.</p> <p>Теорія і практика сучасного уроку</p> <p>1. Проблема уроку в сучасній лінгводидактиці</p> <p>2. Класифікація уроків</p> <p>3. Особливості структури уроку мови</p> <p>4. Технологія сучасного уроку мови</p> <p>5. Нетрадиційні (нестандартні) уроки</p> <p>6. Планування уроків мови та підготовка до них</p> <p>7. Спостереження й аналіз уроку</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.</p>	<p>2 год</p> <p>2 год</p> <p>5 год</p> <p>Опрацювати відповідні наукові джерела. Довести органічну єдність змісту та форми проведення уроку.</p>	<p>5 балів</p> <p>3 бали</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

<p align="center">Тема 4.</p> <p align="center">Технологія навчання української мови</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи і прийоми навчання української мови 2. Характеристика методів навчання 3. Програмоване навчання 4. Комп'ютеризоване навчання 5. Інтерактивні методи навчання 6. Системний підхід у навчанні мови 7. Проблемність у навчанні 8. Вивчення програмового матеріалу укрупненими частинами 9. Засоби навчання 	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.</p>	<p>2 год 5 год</p> <p>Опрацювати відповідні наукові джерела. Укласти анотований список методичних статей на тему «Інноваційні технології навчання української мови».</p>	<p>5 балів 3 бали</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p align="center">Тема 5</p> <p align="center">Особливості засвоєння лінгвістичної теорії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методика навчання фонетики, графіки, орфоєпії 2. Особливості вивчення лексикології 3. Особливості засвоєння фразеології 4. Методика навчання будови слова і словотвору 5. Основні поняття граматики 6. Особливості вивчення морфології 7. Методика навчання орфографії 8. Особливості вивчення синтаксису 9. Методика навчання пунктуації 	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.</p>	<p>2 год 2 год 5 год</p> <p>Опрацювати відповідні наукові джерела. Обґрунтувати необхідність реалізації принципів наступності і перспективності у вивченні шкільного курсу лексики, морфології і синтаксису.</p>	<p>5 балів 3 бали</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p align="center">Тема 6.</p> <p align="center">Словникова робота на уроках української мови</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лінгводидактичні основи словникової роботи 2. Зміст і форми словникової роботи 3. Словникові вправи 4. Лексична робота на уроках граматики 5. Робота над словом на уроках літератури та інших 	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.</p>	<p>2 год 5 год</p> <p>Опрацювати відповідні наукові джерела. Підготувати розповідь про методику формування у школярів</p>	<p>5 балів 3 бали</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

предметів 6. Робота із словниками 7. Формування лексичних умінь і навичок			якостей мовлення.		
Тема 7. Робота з розвитку зв'язного мовлення учнів 1. Основні напрями роботи з розвитку мовлення і принципи мовленнєвої підготовки учнів 2. Мовленнєвознавчі поняття і шляхи їх засвоєння 3. Ознайомлення з мовленнєвими нормами та комунікативними якостями мовлення 4. Удосконалення рецептивних видів мовленнєвої діяльності. Аудіювання, читання 5. Робота над продуктивними видами мовленнєвої діяльності. Говоріння, письмо 6. Аналіз тексту 7. Види переказів 8. Учнівські твори 9. Помилки у мовленні учнів	лекція, практичне заняття, самостійна робота	2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.	2 год 2 год 5 год Опрацювати відповідні наукові джерела. Підготувати розповідь про методику проведення стислого переказу на основі прослуханих радіо- і телепередач.	5 балів 3 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 8 Основні напрями роботи зі стилістики. 1. Предмет і завдання шкільної стилістики 2. Функціонально-стилістичне спрямування у вивченні мови 3. Опрацювання стилів мовлення у 5-7 класах 4. Узагальнення і систематизація набутих знань із стилістики; формування стилістичних умінь та навичок 5. Стилiстичні вправи	лекція, практичне заняття, самостійна робота	2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.	2 год 2 год 5 год Опрацювати відповідні наукові джерела. Підготувати розгорнутий конспект уроку за однією з тем розділу «Стилiстика»	5 балів 3 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 9. Удосконалення знань, умінь і навичок з мови у старших класах 1. Основні вимоги до формування мовної особистості старшокласника	практичне заняття, самостійна робота	2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.	2 год 5 год Опрацювати відповідні наукові	5 балів 3 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>2. Особливості узагальнення і систематизація найважливіших відомостей з мови</p> <p>3. Поглиблення і систематизація знань, умінь і навичок з культури мовлення, стилістики і риторика</p> <p>4. Форми занять з мови у 10-11 класах</p> <p>5. Лінгвістичний аналіз художніх текстів на уроках мови та літератури</p>			джерела. Підготувати завдання для проведення шкільної олімпіади серед 5-6, 7-9 класів.		
<p>Тема 10. Факультативні заняття з української мови.</p> <p>1. Мета та завдання проведення факультативних занять з української мови, їх місце у навчально-виховному процесі.</p> <p>2. Аналіз авторських програм факультативних занять.</p> <p>3. Методика проведення факультативних занять з української мови.</p> <p>4. Аналіз конспектів факультативних занять з української мови.</p> <p>5. Розроблення конспектів факультативних занять з української мови.</p>	лекція, самостійна робота	2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.	2 год 5 год Опрацювати відповідні наукові джерела. Зібрати вправи та завдання творчого характеру на одну з тем (за вибором) факультативного курсу «Словники – музеї слів».	3 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 11. Позакласна робота з української мови</p> <p>1. Роль і місце позакласної роботи в системі навчання української мови</p> <p>2. Форми і зміст позакласної роботи</p> <p>3. Шкільний кабінет української мови – осередок позакласної роботи</p>	практичне заняття, самостійна робота	2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32, 35, 36.	2 год 5 год Опрацювати відповідні наукові джерела. Скласти план проведення «Тижня української мови у школі».	5 балів 3 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 12. Методична робота вчителя-словесника</p> <p>1. Педагогічна практика студентів</p>	самостійна робота	2, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 24, 27, 30, 32,	5 год Опрацювати відповідні наукові	3 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять

2. Значення і форми методичної роботи 3. Шляхи і засоби підвищення кваліфікації вчителів 4. Робота методичних об'єднань		35, 36.	джерела. Охарактеризувати форми методичної роботи в школі; напрями і форми самоосвіти вчителя.		
---	--	---------	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт “9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» [Режим доступу: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-DVNZ-%c2%abPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliya-Stefanyka%c2%bb.pdf]). Загальні 100 балів включають: 20 балів за практичні заняття; 15 балів за самостійну роботу; 15 балів за контрольну роботу; 50 балів за іспит.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично довершене висвітлення питань.
Практичні заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83-%D1%83-%D0%94%D0%92%D0%9D%D0%97-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82-%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%96-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8F-%D0%A1%D1%82%D0%B5%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf?fbclid=IwAR2OZ7ieedYbWar3YLAu5arEPfHIWJvA8ahWmplODcN6M2XRt7GPFip0uT8> і Положення 2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc?fbclid=IwAR14PNKG9iKdUn4NJsjoX0rOCZr7YVFeNGdlgE3J2alaDNsc_GiizOs3_NQ

Програмові вимоги з курсу

1. Комплексний аналіз тексту.
2. Вивчення програмового матеріалу укрупненими частинами.
3. Переказ як форма контролю, його види.
4. Елементи риторики в 5-9 класах.
5. Закономірності навчання української мови.
6. Характеристика засобів навчання.
7. Зміст і принципи побудови курсу “Рідна мова”.
8. Варіантність структури і змісту курсу «Рідна мова» в 5-9 класах.
9. Значення і форми методичної роботи.
10. Інтерактивні методи навчання.
11. Основні типи уроків та їхня структура.
12. Комп'ютеризоване навчання.
13. Комунікативне спрямування у навчанні української мови.
14. Концептуальні засади навчання української мови.

15. Лексична робота на уроках граматики.
16. Лінгвістичні основи навчання української мови.
17. Лінгводидактичні основи словникової роботи.
18. Методи і прийоми навчання української мови.
19. Методика навчання будови слова і словотвору. Основні способи словотворення.
20. Морфемний і словотвірний розбір слова на уроках мови.
21. Методика навчання орфографії.
22. Методи і прийоми навчання пунктуації.
23. Методика навчання фонетики, графіки, орфоєпії.
24. Міжпредметні зв'язки та інтегроване навчання.
25. Мовленнєвознавчі поняття і шляхи їх засвоєння.
26. Нетрадиційні типи уроків: ділова гра, круглий стіл, прес-конференція, урок-вікторина тощо.
27. Ознайомлення з мовленнєвими нормами та комунікативними якостями мовлення.
28. Опрацювання стилів мовлення у 5-7 класах.
29. Основні аспекти навчання української мови.
30. Основні вимоги до формування мовної особистості старшокласника.
31. Основні етапи вивчення української мови.
32. Напрями роботи з розвитку мовлення і принципи мовленнєвої підготовки учнів.
33. Місце граматики в шкільному курсі української мови.
34. Особливості вивчення морфології.
35. Особливості вивчення синтаксису.
36. Особливості засвоєння фразеології. Крилаті вислови, афоризми як різновиди фразеологізмів.
37. Особливості структури уроку української мови.
38. Особливості узагальнення і систематизації найважливіших відомостей з мови.
39. Педагогічна практика студентів, її мета і завдання.
40. Планування уроків мови та підготовка до них.
41. Курс поглибленого вивчення української мови.
42. Поглиблення і систематизація знань, умінь і навичок з культури мовлення, стилістики і риторики.
43. Найтиповіші помилки у мовленні учнів.
44. Предмет і завдання методики як науки.
45. Основні поняття стилістики в школі.
46. Принципи побудови шкільних підручників.
47. Проблема уроку в сучасній лінгводидактиці.
48. Програмоване навчання.
49. Психологічні та дидактичні основи навчання української мови.
50. Рідна мова – основа інтелектуального і духовного розвитку особистості.
51. Словникова робота на уроках української мови.
52. Робота методичних об'єднань.
53. Робота над словником на уроках літератури та інших предметів.
54. Роль і місце позакласної роботи в системі навчання української мови.
55. Системний підхід у навчанні мови.
56. Види словникових вправ.
57. Спостереження й аналіз уроку як один із шляхів підвищення майстерності учителя.
58. Стилiстичнi вправи як iнструмент формування стилiстичної компетентності майбутніх фахівців.

59. Технологія сучасного уроку мови.
60. Узагальнення і систематизація набутих знань із стилістики.
61. Уроки риторики в старших класах.
62. Учнівські твори.
63. Факультативні та спеціальні курси української мови.
64. Форми занять з мови у 10-11 класах.
65. Форми і зміст позакласної роботи.
66. Формування лексичних умінь і навичок.
67. Особливості формування стилістичних умінь та навичок.
68. Функціонально-стилістичне спрямування у вивченні мови.
69. Характеристика методів навчання.
70. Шкільний кабінет української мови – осередок позакласної роботи.
71. Шляхи і засоби підвищення кваліфікації вчителів.

8. Рекомендована література

1. Гляненко К. Розвиток комунікативних здібностей учнів на уроках української мови // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 132. – С. 138-141.
2. Горошкіна О.М. Сучасний урок української мови: від планування до проведення. – Х.: Основа, 2010. – 111 с. (Б-ка журн. “Вивчаємо українську мову та літературу”; Вип. 5 (78)).
3. Горошкіна О.М. Формування мовної особистості учня / О.М. Горошкіна, О.С. Кузьмішина, Н.В. Мордовцева, А. В. Нікітіна та ін. – Луганськ: СПД Резніков В.С., 2009. – 304 с.
4. Грибан Г.В. Практикум з методики викладання мови: навч.-метод. посіб. / Г.В.Грибан, О.А.Кучерук. – 2-е вид. – К.: Кондор, 2010. – 160 с.
5. Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2004. – 1-2. – 64 с.
6. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – Академвидав, 2004. – 352 с.
7. Дороз В.Ф. Методика викладання української мови: навч. пос. К.: Центр навч. літ-ри, 2008. – 176с.
8. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури // Педагогічні науки. – 2011. – Вип. 60. – С. 356-362.
9. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2003. – 261 с.
10. Караман О.С. Методика викладання української мови в гімназії. – К.: Ленвіт, 2000. – 272 с.
11. Кардаш Л. Лінгвістичні, психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади розвитку зв'язного мовлення школярів на уроках української мови // Молодий вчений. – 2017. – № 5. – С. 360-364.
12. Кілочок В. Використання ІКТ на уроках української мови й літератури та у виховній роботі класного керівника // Таврійський вісник освіти. – 2016. – № 4. – С. 226-231. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2016_4_44
13. Кобцев Д.А. Українська мова. 5-7 класи: критерії оцінювання, тестові завдання, дидактичні матеріали, методичний коментар, соціокультурний принцип систематизації текстів. – Харків: Вид. група «Основа», 2007. – 256 с.
14. Коваль Г.П. Методика викладання української мови. – 2-е вид., допрац. та доповн. / Г.П.Коваль, Н.І.Деркач, М.М.Наумчук. – Тернопіль: Астон, 2008. – 287 с.
15. Козир М. Аргументація як інтелектуально-комунікативна діяльність учнів 5-7 класів на уроках української мови // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія. – 2014. –

- Вип. 41. – С. 42-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2014_41_10
16. Копусь О. А. Дидактична стратегія як проект керованої діяльності підготовки майбутніх магістрів-філологів // Наука і освіта. – № 1. – 2011. – С. 47–50.
 17. Копусь О. А. Застосування активних методів навчання у формуванні фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів // Наукові записки : науковий збірник. – К. : НПУ імені М. М. Драгоманова, 2012. – Вип. CIV(104). – С. 102–111.
 18. Копусь О. А. Концептуальні підходи до розроблення змісту й організації процесу формування у майбутніх магістрів-філологів професійної мовленнєвої компетенції // Українська мова і література в школі. – № 2 (88). – 2011. – С. 46–51.
 19. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www. URL: http://ualib.com.ua/br_6601.html
 20. Криворученко С. Виховання учнів на уроках української мови та літератури засобами літературного краєзнавства // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. – 2017. – № 3. – С. 224-230.
 21. Кучеренко І. Цілевизначення як основа проектування сучасного уроку української мови // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. – 2013. – Вип. 40. – С. 209-213.
 22. Мандрик Н. До проблем сучасного уроку української мови // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2014. – Вип. 8. – С. 139-142.
 23. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.І. Пентилюк: Підручник для студентів. – К.: Ленвіт, 2000. – 264 с.
 24. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / кол. авт. за ред. М. І. Пентилюк ; М. І. Пентилюк, С. О. Караман, О. В. Караман, О. М. Горошкіна та ін. – К. : Ленвіт, 2009. – 400 с.
 25. Нагрибельна І. Методика навчання лексики на уроках української мови // Молодий вчений. – 2017. – № 4. – С. 402-405.
 26. Нетрадиційні уроки. Українська мова. 5-12 класи / Укладач Л.І. Нечволод. – Харків: Торсінг Плюс, 2008. – 256 с.
 27. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс учителя-словесника : монографія. – К. : Ленвіт, 2013. – 338 с.
 28. Остапенко Н. М. Технологія сучасного уроку рідної мови : навч. посіб. / Наталя Миколаївна Остапенко, Тетяна Володимирівна Симоненко, Вікторія Миколаївна Руденко. – К. : Академія, 2011. – 248 с.
 29. Офіційно-діловий стиль в освітньому менеджменті. Менеджмент української освіти в контексті євроінтеграції: моногр. / П.Біліченко, О.Зайцева, Т.Зенченко та ін.; за заг.ред. Г. Луценка. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2017. – 272 с.
 30. Педагогічна майстерність : підручник / за ред. І. А. Зязюна. – 3_тє вид., допов. і переробл. – К. : СПД Богданова А.М., 2008. – 376 с.
 31. Педагогічна практика – основа фахової вправності майбутнього вчителя-словесника: моногр. / Г.П. Кузнецова, С.В. Цінько. – Глухів: РВВ Глухівського НПУ ім.О.Довженка. – 2013. – 192 с.
 32. Пентилюк М. І. Сучасний урок української мови / Марія Іванівна Пентилюк, Тетяна Григорівна Окуневич. – Х. : Основа, 2007. – 176 с.
 33. Плиско К.М. Теорія і методика навчання української мови в середній школі. – Харків, 2001. – 114 с.
 34. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах. – К.: Ленвіт, 2003. – 302 с.
 35. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Рідна мова. 5-12 класи. – К., 2007. – 176 с.
 36. Семенів Н. Особливості використання електронного підручника на уроках української

- мови // Проблеми сучасного підручника. – 2016. – Вип. 16. – С. 384-392.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2016_16_36
37. Семенов О.М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. – Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. – 404 с.
38. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів: Монографія. – Черкаси : Вид. Вовчок О. Ю., 2006. – 328 с.
39. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.: метод. посібн. / Пометун О. І, Пироженко Л. В. За ред. О. І. Пометун. – Київ, 2004. – 192 с.
40. Шелехова Г. Формування мовної особистості як умова мовленнєвого розвитку учнів основної школи на уроках української мови // Рідне слово в етнокультурному вимірі. – 2013. – С. 543-552.
41. Шубак Г. Використання організаційних форм навчальної діяльності учнів на уроках української мови у класах з малою наповненістю учнів.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsev_2012_2012_70

Інформаційні ресурси

http://osvita.ua/school/lessons_summary/mova/
<http://subject.com.ua/lesson/mova/>
<http://gorodenok.com/конспекти-уроків/>
<https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/>
http://getaloslaveta.blogspot.com/p/blog-page_40.html
http://ukrmogim.blogspot.com/p/blog-page_9409.html
http://filologinya2010.blogspot.com/p/blog-page_55.html
http://www.parta.com.ua/ukr/books/ukr_mova/
<https://academia.in.ua/?q=content/шкільні-підручники-з-української-мови>
<http://ukrlitera.ru/index.php/ukr-mova-ta-literatura/kalplanukr>
http://nico-ukr.at.ua/news/kalendarni_plani/1-0-3

Викладач кандидат філологічних наук, доцент **Грещук Валентина Василівна**